

Korte geschiedenis van de familie Van der Pol

Door **HENK van HEES**

Sinds 1829 komen we in Eemnes de familienaam Van der Pol tegen. De voorouders van deze Eemnesser familie zijn afkomstig van de Veluwe. In de 17^e en 18^e eeuw woonden ze in Putten. Via Barneveld, Ede en Soest kwamen ze naar Eemnes. Het gaat om een Nederlands Hervormde familie, die veelal in de agrarische sector werkzaam was alhoewel er ook rietdekkers en boswachters onder de Van der Pollen te vinden zijn. Wat de schrijfwijze betreft komt zowel de spelling Van de Pol als Van der Pol voor. In het kader van dit artikel heb ik me gehouden aan de spelling die in de Burgerlijke Stand gemeengoed is geworden nl. Van der Pol.

Het familieoverzicht begint rond 1570 met:

1. **Tonis Janssen (van der Pol) geb. ca. 1572**
trouwt Putten 1-1-1597
Geertgen Hendricksen, geb. ca. 1576

Een zoon van dit echtpaar was:

2. **Willem Toeniszen (van der Pol) geb. Putten ca. 1600**
trouwt 1. Putten 13-11-1623
Maerijken Rijkse
trouwt 2. Putten 23-5-1630
Dirckje Jans geb. Putten ca. 1608

Willem was slachter van beroep. Uit het tweede huwelijk werd de volgende zoon geboren:

3. **Bessel Willemse (van der Pol) gedoopt Putten 13-6-1631**
trouwt Putten 15-9-1650
Metje Barts geb. Speulde, gemeente Ermelo ca. 1631

Bessel was kuiper van beroep. Een zoon van dit echtpaar was:

4. **Bart Bessels van der Pol, geb. Putten ca. 1680**
trouwt voor 1709
Gerritje Tjimensse

*Staande v.l.n.r. Antje v.d. Pol (1872-1938), Marritje v.d. Pol (1870-1962), Aalt v.d. Pol (1888-1952), Maasje v.d. Pol (1885-1968), Dirk v.d. Pol (1871-1952), Kaatje (Catharina) v.d. Pol (1883-1962),
Zittend v.l.n.r. Jaap (Jacob) v.d. Pol (1877-1962), vader Aalt v.d. Pol (1841-1912), moeder Catharina van Mansom (1844-1930), Bep (Maria Elisabet) v.d. Pol (1879-1906). Foto van het gezin Van der Pol uit Eennes, genomen ca. 1904.*

Bart was boswachter van beroep. Een zoon van dit echtpaar was:

5. **Elbert Barten van der Pol, ged. Putten 23-6-1709**
trouwt ca. 3-11-1741
Aaltje Hendriks, geb. ca. 1720

Evenals zijn vader was Elbert boswachter van beroep. Een zoon van dit echtpaar was:

6. **Evert Elberts van der Pol, ged. Putten 22-7-1753,**
overl. Barneveld 30-7-1816
trouwt 1. Barneveld 20-6-1779
Beerdje Willemse, ged. Barneveld 8-10-1758,
overl. Barneveld 21-9-1795
trouwt 2. Barneveld 27-12-1795
Trijntje Gerritse (van Wulven) geb. ca. 1757 te Leusden.
overl. Barneveld 16-9-1837

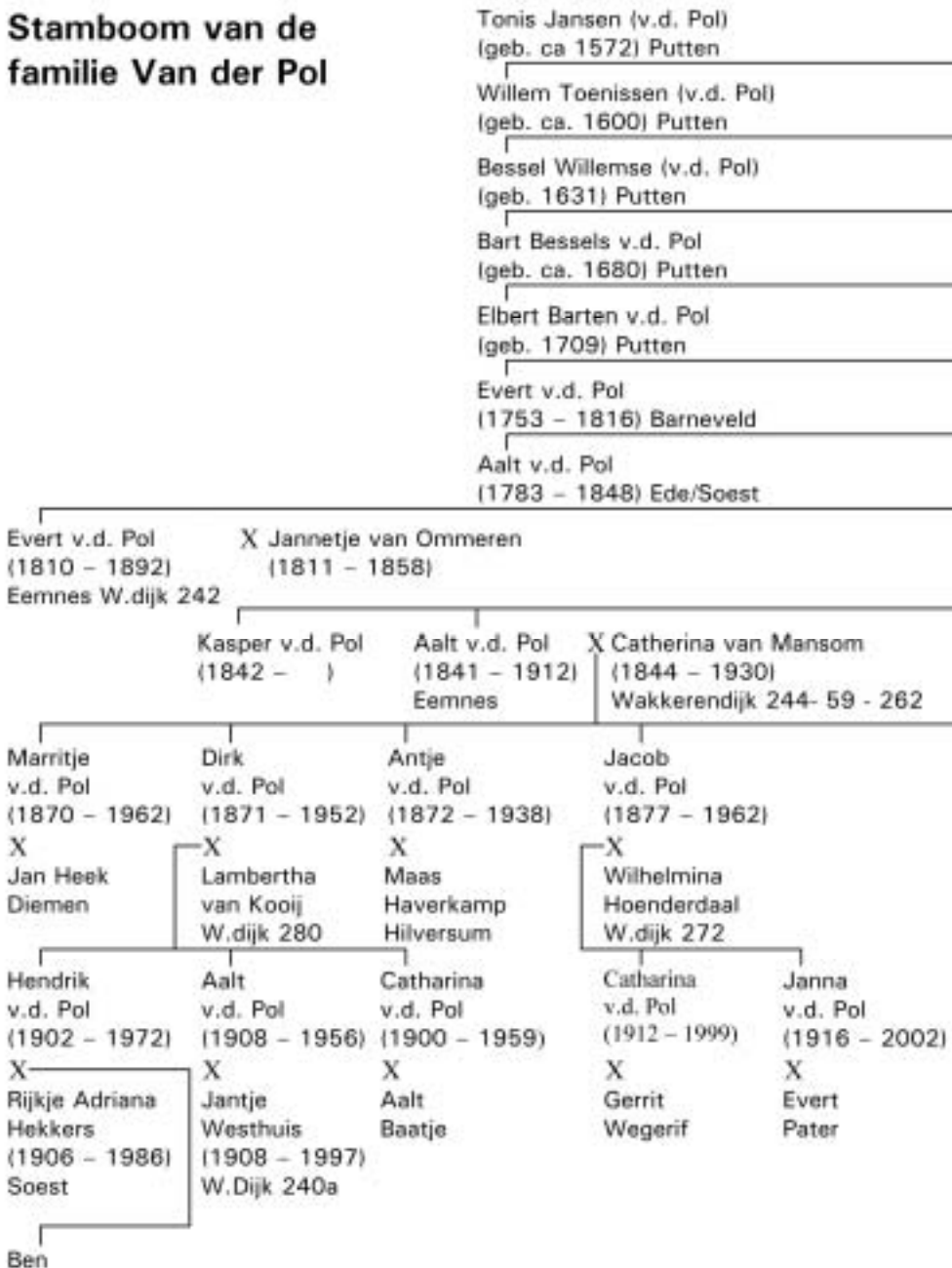
Evert was daghuurder van beroep. Een zoon uit het eerste huwelijk was:

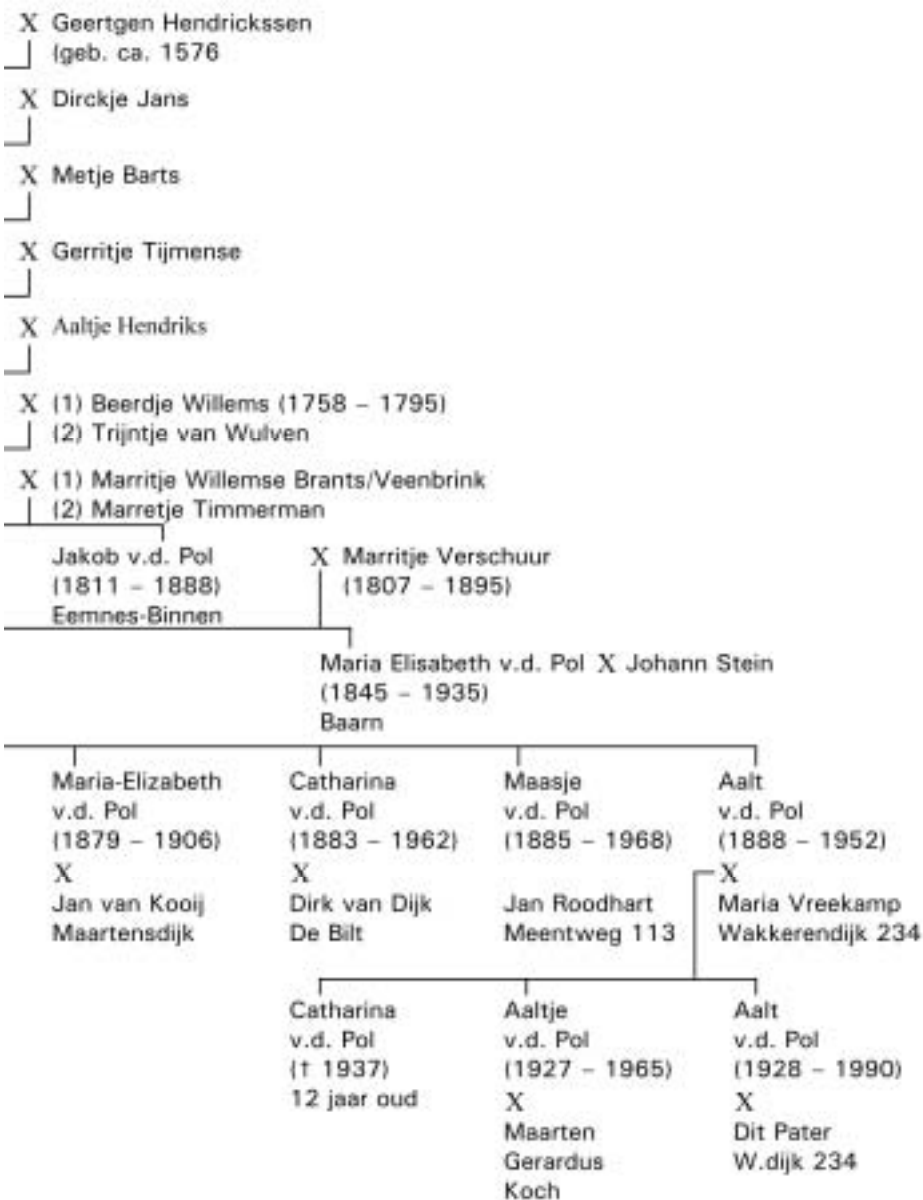
7. **Aalt Everts van der Pol, ged. Barneveld 3-10-1783,**
overl. Soest 27-9-1848
trouwt 1. Ede 9-4-1809
Marritje Willemse Veenbrink, geb. Ede 19-3-1789,
overl. De Vuursche 18-11-1835
trouwt 2. De Bilt 1-11-1837
Marretje Timmerman, geb. Loosdrecht 14-2-1773,
overl. De Vuursche 11-8-1844

Aalt was schoenmaker van beroep. Hij heeft na zijn huwelijk gewoond in Ede, Soest en De Vuursche. Twee zonen uit zijn eerste huwelijk kwamen in Eemnes terecht: Evert en Jakob. Evert (1810 – 1892) trouwde in 1829 in Eemnes met Jannetje Janna van Ommeren (van Ommen). Het echtpaar kreeg 12 kinderen: drie zijn jong gestorven; de negen anderen zijn op Marritje na, uit Eemnes weggetrokken. Dat ging anders met broer Jakob en zijn nageslacht:

8. **Jakob van der Pol, ged. Soest 13-10-1811,**
overl. Eemnes 17-4-1888
trouwt Baarn 7-5-1841
Marritje Verschuur, geb. Abcoude 20-5-1807,
overl. Baarn 17-11-1895

Stamboom van de familie Van der Pol

Jakob was werkmans van beroep. Na zijn huwelijk vestigde hij zich in Eemnes. Met zijn gezin bewoonde hij een huisje aan de Wakkerendijk, net over de grens met Baarn. De woning stond aan de oostzijde van de dijk, dus eigenlijk in de polder, tegenover Wakkerendijk 278. Een stukje noordelijker lag, ook buiten de dijk, de woning Wakkerendijk 59 (in de 20e eeuw bewoond door de familie Schotsman). We duiden de woning van Jakob, die rond 1890 gesloopt is ook wel aan als Wakkerendijk 61. Aan het eind van zijn leven woonde Jakob met zijn vrouw op Het Hof, het armenhuis op Wakkerendijk 242.

Jakob en Marritje kregen vier kinderen: drie zoons en één dochter. Deze dochter Maria Elizabeth (1845-1935) trouwde Johann Stein. Dit echtpaar woonde in Baarn. Volgens de familie verhalen moeten ze eens een grote prijs in de loterij gewonnen hebben. Ze moesten die prijs zelf in Den Haag gaan ophalen. Ze waren wel wat angstig toen ze per trein terug naar huis reisden met zoveel geld op hun lijf. Helemaal toen een wildvreemde medepassagier begon over een echtpaar, dat zo'n grote prijs in de loterij had gewonnen.

De tweede zoon van Jakob en Marritje was Kasper van der Pol. Hij trouwde in 1870 met Maasje van der Pol uit Nijkerk en in 1892 met Hendrika Johanna Maria Hesselink.

De stamreeks in Eemnes gaat verder met de oudste zoon van Jakob en Marritje:

- 9. Aalt van der Pol, geb. Eemnes 17-7-1841,
overl. Eemnes 8-5-1912
trouwt Maartensdijk 10-12-1869
Catharina van Mansom, geb. Maartensdijk 12-2-1844,
overl. Eemnes 10-8-1930**

Aalt was arbeider van beroep. Na zijn huwelijk woonde hij met zijn gezin eerst enige jaren op Wakkerendijk 244. Ze hadden het niet breed met een groeiend gezin. Al gauw verhuisden ze naar Wakkerendijk 59, een woning die buiten de dijk stond (later bewoond door de familie Schotsman). Rond 1895 werd er nog een keer verhuisd naar het pand Wakkerendijk 262, dat aan de andere kant van de weg lag. In de volksmond werd dit huis "Stil genoeg" genoemd. Daar kwam in 1912 een eind aan het leven van Aalt. Na een paar jaar wilde zijn vrouw Catharina (Kaatje) van Mansom daar niet meer alleen blijven wonen. Ze trok in bij haar jongste dochter Maasje, getrouwd met Jan Roodhart en woonachtig op Meentweg 113.

Uit het huwelijk van Aalt van der Pol en Catharina van Mansom zijn 10 kinderen geboren:

*Aalt van der Pol (1841-1912) en zijn vrouw
Catharina van Mansom (1844-1930)*

*Maasje van der Pol (1885-1968) getrouwd met
Jan Roodhart*

9.1 Marritje van der Pol, geb. Eemnes 17-7-1870,
overl. 26-2-1962
trouwt Diemen 10-11-1893
Jan Heek, geboren te Diemen
Dit echtpaar woonde te Diemen.

9.2 Dirk van der Pol, geb. Eemnes 12-8-1871,
overl. Eemnes 15-7-1952
Hij werd rietdekker en stamvader van de rietdek-
kerstak, die hierna nog afzonderlijk wordt behan-
deld.

9.3 Antje van der Pol, geb. Eemnes 24-9-1872,
overl. Hilversum 7-12-1938
trouwt Eemnes 21-11-1902
Maas Haverkamp, geboren te Nijkerk.

*Marritje van der Pol
(1870-1962) getrouwd
met Jan Heek.*

Aalt van der Pol (1888-1952) en Maria Vreekamp (1888-1970) met hun kinderen: links Aalt v.d. Pol (1928-1990) en rechts Aaltje v.d. Pol (1927-1965). De foto is genomen aan de zijkant van de woning Wakkerendijk 234, circa 1958.

Pokkenbriefje van Maasje van der Pol uit 1891.

Dit echtpaar woonde te Hilversum

- 9.4 Jacoba van der Pol, geb. Eemnes 24-11-1874, overl. Eemnes 2-4-1875
- 9.5 Jacoba van der Pol, geb. Eemnes 12-4-1876, overl. Eemnes 30-7-1876
- 9.6 Jacob van der Pol, geb. Eemnes 18-6-1877, overl. Baarn 9-10-1962
trouwt Maartensdijk 3-2-1911
Wilhelmina Hoenderdaal,
geb. Maartensdijk 20-11-1882

Jacob werd tuinarbeider. Hij werkte als tuinman op een grote villa in Baarn. Na zijn huwelijk kocht hij de woning Wakkerendijk 272. Op 22 maart 1951 is hij vanuit deze woning verhuisd naar Baarn. Twee dochters uit zijn huwelijk met Wilhelmina Hoenderdaal waren: Catharina (1912-1999) getrouwd met Gerrit Wegerif en Janna (1916-2002) getrouwd met Evert Pater.

- 9.7 Maria Elisabet van der Pol,
geb. Eemnes 20-7-1879,
overl. Maartensdijk 8-11-1906
trouwt Utrecht 20-8-1904
Jan van Kooij, geboren te
Maartensdijk

Dit echtpaar woonde te Maartensdijk

- 9.8 Catharina van der Pol,
geb. Eemnes 16-3-1883,
overl. De Bilt 25-9-1962
trouwt Eemnes 4-12-1908
Dirk van Dijk,
geb. Utrecht 10-9-1880,
overl. Utrecht 27-10-1936

Dit echtpaar woonde in De Bilt

- 9.9 Maasje van der Pol,
geb. Eemnes 1-6-1885,
overl. Eemnes 1-7-1968

*Dirk van Dijk (1880-1936) en zijn vrouw
Catharina (Kaatje) van der Pol (1883-1962)*

trouwt Eemnes 12-5-1916

Jan Roodhart, geb. Eemnes 21-6-1879, overl. Eemnes 27-1-1971

Dit echtpaar woonde in Eemnes op Meentweg 113.

9.10 Aalt van der Pol, geb. Eemnes 6-11-1888, overl. Eemnes 31-5-1952

trouwt Eemnes 16-11-1923

Maria Vreekamp, geb. Hoevelaken 11-11-1888, overl. Laren 31-8-1970

Aalt had een klein boerenbedrijf. Na zijn huwelijk woonde hij zijn verdere leven met zijn gezin in een boerderijtje op Wakkerendijk 234. Naast zijn werk als boer had hij nog een andere activiteit: hij was een soort landopzichter. Vroeger hadden veel rijke en vooraanstaande families land in de Eemnesser polder. Dat land werd elk jaar verpacht. Aalt moest voor die landheren in de gaten houden dat de landerijen goed beheerd werden.

Uit het huwelijk van Aalt en Maria Vreekamp zijn vier kinderen geboren. De oudste dochter Catharina (Kaatje) is in 1937 op 12-jarige leeftijd verongelukt. Ze was leerlinge van de School met den Bijbel aan de Laarderweg. Omdat ze helemaal in Eemnes-Binnen woonde, moest ze iedere dag een tijdlang lopen om op school te komen. Op een dag sprong ze op de houtwagen van Jan Prinsen om mee te kunnen rijden zodat ze sneller thuis zou zijn. Maar ze viel eraf, kwam onder de wagen terecht en was zo zwaar gewond dat ze het niet overleefde. Ze is overleden op 15 april 1937.

In 1926 kregen Aalt en Maria een zoontje Hendrik, dat slechts vier dagen oud is geworden. Twee van hun kinderen werden volwassen: Aaltje (1927 – 1965) getrouwd met Maarten Gerardus Koch en Aalt (1928 – 1990) getrouwd met Dit Pater. Laatst genoemde Aalt was veehouder en bleef zijn verdere leven wonen in het ouderlijk huis aan de Wakkerendijk 234. Uit zijn huwelijk met Dit Pater zijn twee zonen geboren.

De Rietdekkerstak

Dirk van der Pol (nummer 9.2) en zijn nakomelingen krijgen in dit artikel een speciale plaats omdat het rietdekkersvak bij hen een belangrijke rol speelde. Elders in dit kwartaalblad is een krantenartikel uit 1967 opgenomen waarin Hendrik van der Pol, een zoon van Dirk, centraal staat. Ook in dit blad is een interview met Ben van der Pol, een kleinzoon van Dirk, te vinden.

Het verhaal van de rietdekkers gaat als volgt:

*Hendrik van der Pol (1902-1972) en zijn
vrouw Rijkje Adriana Hekkers (1906-1986)*

*Aalt van der Pol (1908-1956) en zijn vrouw
Jantje Westhuis (1908-1997)*

**9.2 Dirk van der Pol, geb. Eemnes 12-8-1871, overl. Eemnes 15-7-1952
trouwt Eemnes 28-4-1899
Lambertha van Kooij geb. Maartensdijk 14-10-1870,
overl. 17-10-1952**

Dirk begon als rietdekkersknecht bij De Boer in Laren. Vanaf zijn huwelijk in 1899 begon hij een rietdekkersbedrijf voor zichzelf. Hij ging wonen in het pand Wakkerendijk 280-286, het laatste huis voor de grens met Baarn. Voor die tijd heeft hij nog even gewoond in het daarachter staande pand Wakkerendijk 288. Daarna is hij tot zijn dood blijven wonen in het pand Wakkerendijk 280-286.

Uit het huwelijk van Dirk en Lambertha van Kooij zijn drie kinderen geboren. Dochter Catharina (1900-1959) trouwde met Aalt Baatje. Daarna kwamen er twee zonen, die allebei rietdekker werden en het bedrijf van hun vader overnamen. De oudste zoon was:

**10.1 Hendrik van der Pol, geb. Eemnes 30-7-1902, overl. Soest 13-11-1972
trouwt Soest 21-12-1927
Rijkje Adriana Hekkers, geb. Soest 7-9-1906, overl. Soest 5-5-1986**

Vanaf zijn 12^e jaar werkte Henk mee in het bedrijf van zijn vader. Na zijn huwelijk in 1927 begon hij een vestiging in Soest. Eerst aan de Lange Brinkweg en vanaf 1937 aan de Eemstraat. Henk heeft het bedrijf samen gedraaid met zijn broer Aalt. Hij was een uitstekend vakman, ook landelijk actief op het riet-dekkersfront. Henk komt verder aan het woord in een interview, elders in dit blad.

Uit het huwelijk van Henk en Rijkje Hekkers zijn drie kinderen geboren: één dochter en twee zoons. Zoon Ben (geboren 1931) heeft het bedrijf in Soest van zijn vader overgenomen. Hij heeft het voortgezet tot 1996. Het bedrijf, begonnen in 1899, heeft dus net het eeuwfeest niet kunnen vieren. Ben komt in dit blad nader aan bod in een interview, afgenomen door Wim Hilhorst.

Ben van der Pol (geb. 1931) en zijn zus Bertha van der Pol.

Aalt van der Pol (1908-1956) met zijn zoontje Dirk bij de woning Wakkerendijk 240A.

Het verhaal van de rietdekkerstak wordt afgerond met:

**10.2 Aalt van der Pol, geb. Eemnes 3-2-1908, overl. Utrecht 9-9-1956
trouwt Ambt Vollenhove 19-4-1933
Jantje Westhuis, geb. Ambt Vollenhove 19-6-1908,
overl. Soest 21-12-1997**

Zoals gezegd nam Aalt samen met zijn broer Henk het bedrijf van vader Dirk over. Na zijn huwelijk ging hij met zijn vrouw wonen op Wakkerendijk 240A, een mooi rietgekapte woning, die kort daarvoor gebouwd was. Het was een dubbele woning. Op nummer 240 woonde Kaatje van der Pol, de zus van Aalt, die getrouwd was met Aalt Baatje.

Uit het huwelijk van Aalt en Jantje Westhuis zijn twee zoons geboren. Een zontje Dirk, geboren in 1934 is niet eens twee jaar oud geworden. Vervolgens is er in 1937 nog een zoon Dirk geboren. Hij heeft het bedrijf van zijn vader niet overgenomen. Hij werkte in het onderwijs.

Bij het samenstellen van dit artikel is voor de oudste generaties van de familie Van der Pol gebruik gemaakt van de kwartierstaat Baatje, indertijd samengesteld door de heer C. Onclin. Deze kwartierstaat is in 1998/1999 gepubliceerd in het blad van de Vereniging Veluwse geslachten. Het krantenartikel betreffende Henk van der Pol, veel fotomateriaal en gegevens zijn ons beschikbaar gesteld door de heer Teus Roodhart, zoon van Maasje van der Pol. Hiervoor onze dank!

Voor op- en aanmerkingen n.a.v. dit artikel kunt u terecht bij de samensteller:

Henk van Hees, Kerkstraat 15, 3755 CK Eemnes
035 – 5389849, e-mail: info@kleinwee.demon.nl